

Utlåtande

14.09.2023

Ärende: VN/20569/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS antaa lausunnon sosiaali- ja terveysministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta, sillä haluamme että nuorten ääni kuuluu lainsäädännön valmistelussa.

FSS katsoo että esityksessä ehdotettu lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskeminen on täysin väärä suunta mikäli haluamme ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä. Jälkihuollon ikärajaa nostettiin vasta vuonna 2020 eikä sen vaikutuksia ole pystytty arvioimaan. Tutkimuksissa on todettu että syrjäytymisen riski on erityisen suuri 25 ikävuoteen asti ja ettei muutaman vuoden kestävä jälkihuolto riitä, jos nuori halutaan kiinnittää osaksi yhteiskuntaa (mm. Kanaoja, Oranen & Lavikainen, 2013) Se että hallitus valtionalouden tasapainottamiseksi haluaa laskea jälkihuollon ikärajaa, on täysin tutkimustulosten vastaista. Esityksessä todetaan myös että hallituksen kaavailemat leikkaukset toimeentulo- ja asumistukeen tulevat vaikuttamaan negatiivisesti jälkihuoltonuoriin. FSS on hyvin huolissaan eri leikkauskohtien yhteisvaikutuksesta kaikkein heikommassa asemassa oleviin nuoriin. Näiltä nuorilta evätään kaikki yhteiskunnan tukijärjestelmät pois, ja pahimmassa tapauksessa tämä syventää heidän syrjäytymistään.

Jälkihuollon tarkoitus on turvata lapselle tai nuorelle tukea mm. asumisen, koulutukseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn. Esityksessä todetaan että ikärajan laskeminen todennäköisesti heikentää kaikkein heikommassa asemassa olevia lastensuojelun asiakkaiden tilannetta, ellei muu palvelujärjestelmä kykene tehostamaan toimintaansa. Petteri Orpon hallitusohjelmaan kirjattu laaja-alainen toimenpideohjelma on esityksen mukaan yksi väline ongelman ratkaisemiseksi. Samalla valtion talousarvioesityksessä esitetään leikkauksia etsivään nuorisotyöhön, nuorten työpajoihin ja syrjäytymisen ehkäisevään nuorisotyöhön. On myös epäselvää milloin toimenpideohjelma toteutetaan, mutta jälkihuollon ikärajaa halutaan alentaa jo 1.1.2024 alkaen. Näiden perusteluiden myötä, FSS vastustaa hallituksen esitystä jälkihuollon ikärajan laskemisesta ja vaatii hallitusta arvioimaan esityksen pitkäkantoiset vaikutukset lapsiin ja nuoriin.

Lähteet:

Kananoja ym. (2013) Toimiva lastensuojelun -selvitysryhmän loppuraportti, STM raportteja ja muistioita 2013:19.

von Kraemer Melina
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf

Wasström Vilma
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf